

3. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Karlinie – historia.

Początki biblioteki w Karlinie to rok 1949. W momencie jej otwarcia, biblioteka posiadała 152 książki. Otwarcie tej placówki towarzyszyły różne uroczystości, które zorganizował powołany przez Miejską Radę Narodową „Komitet organizacyjny obchodu uroczystości otwarcia biblioteki miejskiej w Karlinie”. Uroczystego otwarcia biblioteki dokonano 16 stycznia 1949 roku. Mieściła się ona w sali konferencyjnej Zarządu Miejskiego. Pierwszą pracownicą tej placówki została Monika Walachowicz jednak po niedługim czasie zrezygnowała z tej posady. Na jej miejsce zatrudniony został Jan Niemiec. Na półkach bibliotecznych prezentowały się dzieła: Marii Dąbrowskiej, Elizy Orzeszkowej, Honoriusza Balzaka, Alfreda Dygasińskiego, a więc literatura klasyczna.

Początki pracy w bibliotece były trudne. Nie było żadnych instrukcji dotyczących prowadzenia biblioteki, brakowało druków potrzebnych do wypożyczania książek.

Trudno jest odtworzyć losy biblioteki w Karlinie, gdyż nie ma żadnej dokumentacji. Karlino należało do roku 1958 do powiatu kołobrzesckiego i ani w Kołobrzegu, ani w Koszalinie nie można odnaleźć żadnych dokumentów ani materiałów odnośnie tej placówki.

W chwili dokonania zmian administracyjnych i wcielenia Karlina do powiatu białogardzkiego Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Karlinie zajmowała lokal przy ulicy Koszalińskiej 16. Było to wąskie, podłużne pomieszczenie z oknem wystawowym. Wzdłuż jednej ściany ustawione były regały z książkami, w tylnej części pomieszczenia nie można było odczytać tytułów książek, z powodu ciągle panującego półmroku, którego niezdolna była rozproszyć jedna wisząca dość wysoko żarówka. W tych warunkach biblioteka pełniła jedynie funkcję wypożyczalni książek. Funkcjonowała tak przez pewien okres czasu.

Władze miejskie pod naciskiem władz powiatowych i licznych interpelacji na sesjach rady, przez dość długi okres czasu, borykały się z problemem znalezienia odpowiedniego lokalu dla biblioteki. I tak stało się, że oddano do jej dyspozycji trzy pomieszczenia na pierwszym piętrze budynku „Domu Napoleona”, usytuowanego

przy rynku u zbiegu ulic Marii Konopnickiej i Białogardzkiej. W porównaniu do poprzedniego był to lokal marzenie dla kierownika tej placówki. Rozdzielono oddziały na dziecięcy i dla dorosłych. Zlikwidowano Gromadzką Bibliotekę Publiczną w Karścinie, a jej księgozbiór zasilił zbiory biblioteki w Karlinie. Miejska Biblioteka Publiczna w Karlinie mogła poszczycić się 4888 tomami książek i dwoma etatowymi pracownikami. Obsługiwała mieszkańców Karlina oraz 16 punktów bibliotecznych na terenie Gromady Karlino.

Na koniec 1958 roku z biblioteki korzystało 1026 czytelników, którzy wypożyczyli 13498 woluminów.

Mimo dużego wzrostu czytelnictwa, biblioteka borykała się z poważnymi trudnościami. Przede wszystkim brak fachowych pracowników znających sprawy opracowania księgozbioru, spowodowało nieprawidłowości. Wadliwie prowadzono inwentarz zbiorów, dokumentacja wypożyczeń książek do punktów była niekompletna, nie rozliczano kierowników punktów z pobranego księgozbioru, nie prowadzono katalogów bibliotecznych. Następowaly ciągłe zmiany personelu kierowniczego i pomocniczego biblioteki. Wzrastała ilość czytelników, gromadziły się zaległości w opracowaniu zbiorów, narastał nieporządek w całej dokumentacji biblioteki. Trwało to do roku 1961.

W połowie tegoż roku zwolniono dotychczasowych pracowników. Zatrudniono na etacie kierownika dotychczasowego instruktora Biblioteki Powiatowej w Białogardzie, Józefa Jereminowicza.

Przeprowadzono skontrum zdawczo-odbiorcze wykazało bardzo duże braki w księgozbiorze, które jak wykazały dalsze dociekania, były spowodowane niepoprawnie prowadzoną dokumentacją. Część książek odnaleziono jeszcze w tym samym roku, inne w latach późniejszych, jednak spora ilość woluminów nie wróciła do biblioteki w ogóle.

Lata 1961-1963 to okres wytężonej pracy nad porządkowaniem zbiorów – przeprowadzono selekcję książek, uporządkowano dokumentację. W celu przyspieszenia realizacji tych zadań zatrudniono dodatkowego pracownika na okres jednego roku, by wyprowadzić wszystkie zaległości na bieżąco. Cały czas przecież czynna była wypożyczalnia książek.

W tym samym czasie 100 letni „Dom Napoleona” zaczął się rozpadać. Starość budynku i grzyb, rozprzestrzeniający się latami spowodowały, że konieczne było przeprowadzenie kapitalnego remontu. Równocześnie trwały prace przy remoncie i adaptacji budynku przy ulicy Szczecińskiej na cele kulturalne.

22 lipca 1963 roku został uroczyście oddany do użytku Miejski Dom Kultury w Karlinie, w którym biblioteka otrzymała trzy pomieszczenia: dużą wypożyczalnię, jeszcze większą czytelnię i mały pokój na opracowanie zbiorów. Pokoje były ładne estetycznie urządzone, zaopatrzone w nowy sprzęt biblioteczny. Szczęście jednak trwało bardzo krótko, bo okazało się, że pomieszczenia te poza czytelnia są pozbawione ogrzewania. Czytelnią również cieszone się krótko, gdyż po kilku miesiącach użytkowania zamieniono ją w salę telewizyjną Miejskiego Domu Kultury. Z tą chwilą warunki pracy w bibliotece stały się o wiele trudniejsze. Do przejmującego zimna dochodził jeszcze niesamowity hałas wydawany przez bywalców Domu Kultury.

W tych warunkach biblioteka musiała ograniczyć swą działalność do wypożyczania książek, oraz wspólnego z Domem Kultury organizowania imprez, nie zawsze mających na celu popularyzację książek i czytelnictwa.

Pomimo trudnych warunków biblioteka może się poszczycić pewnymi osiągnięciami z zakresu krzewienia literatury i czytelnictwa.

Jednym z nich była plenerowa wystawa książek zorganizowana w 1967 roku z okazji przejazdu przez Karlino Wyścigu Pokoju.

Pomimo skromnych warunków lokalowych odbyła się w Karlinie narada szkoleniowa dla bibliotekarzy z powiatów: białogardzkiego i kołobrzeskiego.

W latach 1969-1971 biblioteka zorganizowała swoją filię w Hotelu Robotniczym Zakładów Płyt Pilśniowych i Wiórowych w Karlinie. Cieszyła się popularnością i powodzeniem. Jednak w 1971 roku filia uległa likwidacji na skutek utworzenia przez Radę Zakładową ZPPiW własnej biblioteki.

Ówczesne władze starały się o zezwolenia od konserwatora zabytków na remont „Domu Napoleona”. Ich determinacja zwyciężyła o ciężałość w wydaniu odpowiednich decyzji. Potem trzeba było jeszcze uporać się z nieterminowością budowlańców.

Wreszcie po wielkich trudach i niepewności ustalono ostateczny termin oddania budynku do użytku i otwarcia Biblioteki Miejskiej w tym nowym lokalu.

Po kilkanaście godzin dziennie trwały przenosiny, układanie, ustawianie, sprzątanie, by zdążyć na czas.

Dnia 3 września 1972 roku odbyło się uroczyste otwarcie nowego lokalu Miejskiej Biblioteki Publicznej w Karlinie połączone z nadaniem imienia Zofii Nałkowskiej.

Pracownicy biblioteki znaleźli w nowej placówce bardzo dogodne warunki do pracy. Biblioteka do swej dyspozycji otrzymała całe piętro odbudowanej niemal od podstaw starej kamienicy zwanej „Domem Napoleona”. W nowych warunkach placówka uzyskała możliwość znacznego wzbogacenia form swej działalności wśród czytelników. Wraz z przekazaniem nowego lokalu bibliotece, na domu w którym znalazła swe lokum, odsłonięta została tablica pamiątkowa. Na tę uroczystość przybyli licznie zaproszeni dygnitarze, goście oraz władze ratusza.

Z okazji nadania imienia Miejskiej Bibliotece w Karlinie, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Białogardzie ufundowała exlibris. Został on wykonany przez artystę plastyka Kazimierza Rajkowskiego i tłoczony w nakładzie 2000 egzemplarzy przez Zakłady Graficzne w Białogardzie.

Fot. 1 Exlibris biblioteki

Źródło: Ze zbiorów autorki

Systematycznie wzrastała ilość osób korzystających z czytelnicy. Powodzeniem cieszyły się słowniki i encyklopedie. Ciągle rosło zapotrzebowanie na literaturę naukową i popularnonaukową.

Rok 1977 przyniósł pewne zmiany administracyjne. Na mocy porozumienia zakładów pracy działających na terenie Karlina, postanowiono utworzyć Międzyzakładowy Dom Kultury, w którego skład weszła również Biblioteka Miejska. W dalszym ciągu pracowało się tak samo, gdyż biblioteka realizowała swoje dotychczasowe plany i zamierzenia¹.

Z artykułu zamieszczonego w „Głosie Pomorza” z dnia 7.11.1984 roku, który opublikował wywiad z kierowniczką biblioteki panią Krystyną Jędrak można się dowiedzieć o ówczesnych problemach placówki. Borykała się ona z pewnymi trudnościami. Częstymi i wiernymi czytelnikami byli ludzie starsi. Pytali oni o klasykę, „książki do poduszki”. Niestety brak było wznowień. W tamtym okresie placówka posiada 25 tysięcy woluminów. Nie było to mało, ale księgozbiór był w nienajlepszym stanie².

¹ Kronika biblioteki przechowywana przez Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną w Karlinie.

²Przychodzą młodzi czytelnicy, Głos Pomorza z dnia 7.11.1984, s. 6.

Koniec lat osiemdziesiątych przyniósł zmiany ustrojowe, ekonomiczne w Polsce. Nie było dziedziny życia, której by one nie objęły. W roku 1992 odczuła je również i biblioteka w Karlinie. Decyzją władz została przeniesiona do budynku po zlikwidowanym Przedszkolu Miejskim przy ulicy Traugutta 6. W tym też okresie czasu nastąpiła redukcja jednego etatu oraz likwidacja punktów bibliotecznych. Nowy budynek niestety nie był przystosowany dla potrzeb biblioteki. Jednak zyskała ona na lokalizacji. Nowa siedziba biblioteki mieści się w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej, Gimnazjum i dużego osiedla mieszkaniowego oraz obecnie Liceum Profilowanego. Zmieniły się również bezpośrednio władze. Stała się ona Częścią składową Zakładu Oświaty w Karlinie.

W roku 2001 decyzją władz zostaje zlikwidowana biblioteka szkolna, która mieściła się w tym samym budynku granicząc z Biblioteką Miejską. Księgozbiór oraz pomieszczenia przejęła Biblioteka Miejska. Jednak nie dotyczyło to dwóch etatów, które zostały, niestety zlikwidowane. Dokonano niewielkiego remontu budynku, połączono pomieszczenia obu bibliotek i w miarę możliwości dostosowano je do potrzeb biblioteki.

Praca w bibliotece stała się jeszcze trudniejsza w związku z tym, iż wraz z przejściem księgozbioru zaczęła ona pełnić funkcję biblioteki szkolnej. Znacznie wzrosła liczba czytelników, co spowodowało dalsze ograniczenie form pracy z czytelnikiem.

Po kontroli w Urzędzie Miasta i Gminy roku 2004 zapadła decyzja o odłączeniu Biblioteki od Zakładu Oświaty. Od dnia 01.01.2005 roku biblioteka stała się częścią składową Karlińskiego Ośrodka Kultury, którego dyrektorem jest pani Danuta Butrym.

W chwili obecnej Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Karlinie mieści się, w dalszym ciągu, w budynku położonym przy ul Traugutta 6.

Zajmuje ona powierzchnię 255 metrów kwadratowych. Mieszczą się w niej dwa oddziały. Oddział dla dorosłych, czynny w godzinach od 11 do 18, w którym jest mini-czytelnia oraz dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu.

Oddział dla dzieci, czynny jest w godzinach od 10 do 16, zorganizowano w nim kącik czytelniczy przeznaczony na dwanaście osób.

Oprócz tego biblioteka posiada pomieszczenia magazynowe.

Pracownicy biblioteki w okresie sprawozdawczym udzielili 2596 informacji, w tym 852 to zestawienia bibliograficzne dotyczące różnych tematów.

W roku 2008 biblioteka zakupiła 892 książki, za łączną kwotę 17000 z czego 11 tysięcy ze środków własnych, a 6000 z dotacją z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na zakup nowości.

Znaczna ilość obowiązków i prac bibliotecznych oraz godziny otwarcia nie pozwalają na prowadzenie zbyt rozległej działalności informacyjnej i edukacyjnej. Jednak pracownicy dokładają wszelkich starań, aby biblioteka mogła dobrze funkcjonować w lokalnym środowisku i należycie spełniać swoje statutowe zadania.

Małgorzata Količka